

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Yemeni Jews: between Tradition and Modern Transformations in the 19th and 20th Centuries - 13725

Last update 13-09-2017

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: history of jewish people & contemporary jewry

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Vered Madar

Coordinator Email: veredmadar1@gmail.com

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Dr.

Course/Module description:

הקורס ידון בתמורות שחלו בחייהם של יהודי תימן בעקבות השינויים הפוליטיים המקומיים בתימן וההשפעות הגלובליות, וכן בשינויים בחייהם לאחר ההגירה לארץ ישראל. ניתוח תמורות אלו יעשה תוך דיון בנושאים, כגון חיי היהודים במרחב השבטי, היהודים בעיר (בעיקר בצנעא), תנועת ההשכלה, מחלוקת עקשים ודרדעים, מקומן של הנשים ותפקידיהן, תנועות העלייה לארץ ישראל, המפגש עם הציונות, נציגיה וערכיה, זיכרון תימן ועיצובו בישראל.

Course/Module aims:

להקנות ידע בנוגע לתמורות שחלו בחיי קהילת יהודי תימן בארץ מוצאם ובישראל. לפתח קריאה ביקורתית בטקסטים היסטוריים ראשוניים ומשניים. לאפשר לתלמידים להציע תובנות בעקבות הלימוד והקריאה הפרשנית.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

להעריך אירועים היסטוריים ותהליכים חברתיים בקהילת יהודי תימן במאות ה-19-20. לקרוא קריאה ביקורתית בטקסטים היסטוריים וספרותיים בנוגע ואודות קהילות יהודי תימן. להציג תובנות על קריאה בטקסטים מחקריים.

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

חיי היהודים בתימן בין העיר לכפר; מאפייני החיים היהודיים במרחב הכפרי-שבטי; הכיבוש העות'מאני כנקודת מפנה בחיי היהודים: קשר עם הפזורה היהודית, היבטים כלכליים, חינוך, הגירה. תנועת ההשכלה בתימן כזרז להתעוררות אינטלקטואלית ופיצול חברתי; תנועות משיחיות בתימן; הגורמים לתנועות העלייה מתימן בין כמיהה לציון לצרכים קיומיים; הציונות ויהודי תימן; נשים במשפחה ובחברה – מתימן לישראל; פרשת ילדי תימן הנעדרים.

Required Reading:

Mark S. Wagner, *Jews and Islamic law in early 20th-century Yemen*, Bloomington Indianapolis: Indiana University Press, 2015.

Bat-Zion Eraqi Klorman, *Traditional society in transition: the Yemeni Jewish experience*

Leiden, the Netherlands, Boston: Brill, 2014. .

Joseph Yuval Tobi, *The Jews of Yemen: studies in their history and culture*, 1999, Leiden: Brill.

Ari Ariel, *Jewish-Muslim relations and migration from Yemen to Palestine in the late nineteenth and twentieth centuries*, Brill, 2014.

Hünefeld, K. und M. Anzi, 2015. „Şan‘ā’, Jerusalem, New York: Imām Yaḥyā Ḥamīd al-Dīn (1869-1948) and Yemeni-Jewish Migration from Palestine to the United States“, in S. Schmitdke, C. Rauch and D. Hollenberg (eds.), *The Yemeni Manuscript Tradition*, Leiden: Brill. S. 252-280.

Hünefeld, K. 2011. „The Imām Is Responsible for Me Before God! – The Dimension of Protection (Dhimma) Granted by Imām Yaḥyā to the Jews of Yemen“, in A. Oettinger and D. Bar-Maoz, (eds.), *Mittuv Yosef: Yosef Tobi Jubilee Volume, Vol. 2: The Jews of Yemen: History and Culture*, Haifa. S. lxxxii-cii.

Anzi Menashe, "Agunot and Converts to Islam: Jews and Muslims in Yemen from 1950 to 1962", *PaRDeS : Zeitschrift der Vereinigung für Jüdische Studien e.V.*, 22 (2016), pp.135-149.

מנשה ענזי השפעת התמורות המדיניות על יהודי צנעא בראשית המאה העשרים, בתוך: א' אטינגר וד' בר-מעוז (עורכים), מטוב יוסף: ספר היובל לכבוד פרופ' יוסף טובי, כרך ב: יהודי תימן-תולדותיהם וארחות חייהם, חיפה 2010, עמ' 95-124

כרמלה אבדר, "הלבוש והמראה של יהודיות בכפר אחד בתימן כביטוי למעמדן", פעמים 41 [תש"ן], עמ' 135-153.

יהודה ניני, "זוטות מח"י היהודייה בתימן על פי פנקס בית הדין בצנעא", בתוך: ש' סרי, [עורך], בת תימן, תל אביב: אעלה בתמר, תשנ"ד, עמ' 35-23.

יהודה ניני, ההיית או חלמתי חלום : תימני כנרת : פרשת התישבותם ועקירתם תרע"ב-תר"ץ 1912-1930 עמותת אעלה בתמר, תשנ"ז 1996, תל אביב : עם עובד .

ב"צ עראקי קלורמן, "משיחיות יהודית ומשיחיות מוסלמית בתימן במאה הי"ט: השפעה בין-תרבותית", פעמים 25 [תשמ"ו], עמ' 40-64.

—, "אסלום בכוח של יתומים בתימן: תגובות היהודים ודפוסי התנהגות של המוסלמים", פעמים 62 [תשנ"ה], עמ' 82-110.

—, "ההיסטוריוגרפיה של יהודי תימן וגיוסה להבניית הזהות הלאומית", בתוך: י' דהאן, ה' וסרמן [עורכים], להמציא אומה, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, תשס"ז, עמ' 511-532.

—, "התימנים בחברה ובכלכלה של המושבות", ישראל 4 [תשס"ד], עמ' 109-121.

—, "השכלה, יהדות ואסלאם והוויכוח על הקבלה בתימן - היבטים חברתיים ותרבותיים", מ' ליטבק, א' לימור [עורכים], קנאות דתית, ירושלים, מרכז זלמן שז"ר, תשס"ח, עמ' 133-180.

Additional Reading Material:

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 20 %

Participation in Tutorials 10 %

Project work 0 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 70 %

מבחן בית

Additional information:

רשימת הקריאה חלקית ותעודכן לקראת הסמסטר הבא